ASSET

ການຮວບຮວມ/ສັງລວມ ນະໂຍບາຍ ສະໜັບສະໜູນການຫັນເປັນນິເວດກະສິກຳ ໃນ ສປປ.ລາວ

ໜ່ວຍງານຂະແໜງການຍ່ອຍນິເວດກະສິກຳ, 24 ພະຈິກ 2023

ທ່ານ ສົມສະໄໝ ວົງທິລາດ
ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ສາລະບານ

1. ພາກສະເໜີ
2. ບັນດານະໂຍບາຍຕົ້ນຕໍ ທີ່ສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກໍາ ໃນ ສປປ ລາວ
3. The ASSET - ຂະບວນການຮຽນຮູ້ ຈາກລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ
4. ການສົນທະນານະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ AE & SFS ພາຍໃຕ້ກອບ LICA
5. ການລິເລີ່ມນະໂຍບາຍທີ່ມີຢູ່ ເຂົ້າໃນການປ່ຽນແປງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ໃນ ສປປ.ລາວ
6. ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການດໍາເນີນນິເວດກະສິກໍາ
7. ແນວທາງຕໍ່ໜ້າ ໃນ ສປປ.ລາວ

ພາກສະເໜີ

- ການພັດທະນາ ສປປ.ລາວ ເນັ້ນໃສ່ແລວທາງແບບຍືນຍົງ
- ການລິເລີ່ມ ນິເວດກະສິກຳ ສປປ ລາວ ຈາກ (PCADR) ໂດຍເລີ່ມແຕ່ 2003 ເຖິງ 2009
- ໃນປັດຈຸບັນນີ້, ປະເທດເຮົາ ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຍຸດທະສາດເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030
- ສປປ ລາວ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຫຼາຍປະເທດ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນໂຄງການປັບປຸງລະບົບນິເວດກະສິກຳ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ (ASSET project)

ນະໂຍບາຍຫຼັກ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ AE & SFS ໃນ ສປປ.ລາວ ໃນປັດຈຸບັນ

ນະໂຍບາຍຫຼັກ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ AE ໃນ ສປປ.ລາວ

- ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳ ເຖິງປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030
- ແຜນພັດທະນາ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)
- ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ 2030
- ກອບວຽກ ກະສິກຳຍືນຍົງ ແລະ ສີຂຽວ ຮອດປີ 2030
- ກະສິກຳອິນຊີ (OA)
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP)

ນະໂຍບາຍຫຼັກ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ SFS ໃນ ສປປ.ລາວ

1. ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບໂພຊະນາການ (NPAN) 2021-2025 (ຮັບຮອງໂດຍຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໃນວັນທີ 12/10/2021)
2. ເວທີຂໍ້ມູນຂ່າວສານແຫ່ງຊາດ ດ້ານໂພຊະນາການ (NIPN)
3. ການເຜີຍແຜ່ຄຳແນະນຳແບບສະໝັກໃຈ ຂອງ CFS ແລະ ໂພຊະນາການ (ມັງກອນ-ມິຖຸນາ 2023)
4. ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບລະບົບອາຫານແບບຍືນຍົງ (NAP-SFS- ອາດມີການປ່ຽນແປງຊື່) - ກຳລັງພັດທະນາ

ASSET – ຂະບວນການຮຽນຮູ້ຈາກລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ

ກໍາລັງດໍາເນີນຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ

1. ທົບທວນບັນດານະໂຍບາຍໃນປັດຈຸບັນ ຈາກຂັ້ນສູນກາງຫາທ້ອງຖິ່ນ
2. ການຄັດເລືອກ ແລະ ເອກະສານຂອງຮູບແບບນະໂຍບາຍນະວັດຕະກໍາ ແລະ ເຄື່ອງມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ
3. ສະໜັບສະໜູນການລິເລີ່ມການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ

❖ **ເປົ້າໝາຍຫຼັກ ການກຽມຄວາມພ້ອມການປຶກສາຫາລືດ້ານນະໂຍບາຍ**

- ສະໜັບສະໜູນ/ຊຸກຍູ້ **ນະວັດຕະກໍາ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກອບວຽກນະໂຍບາຍ**

❖ **ວິທີການຫຼັກ:**

- ກໍານົດເຂົ້າໃນ**ຂະບວນການນະໂຍບາຍ**ທີ່ມີຢູ່ (ລະດັບປະເທດ ແລະ ອາຊຽນ)
- ສ້າງ**ການຫັນເປັນກະສິກໍາທ້ອງຖິ່ນ** ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ສະັບສະຫນູນ **ການປ່ຽນແປງ ໂດຍຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າ ການປະຕິບັດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ**

ASSET – ຂະບວນການຮຽນຮູ້ຈາກລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ

ການສົນທະນານະໂຍບາຍ ລະດັບຊາດ ແລະ ພາກພື້ນ

- ປະສານງານກ່ຽວກັບກິດຈະກໍາການສົນທະນານະໂຍບາຍລະດັບຊາດໃນ ສປປ ລາວ
- ສ້າງ ແລະ ຊຸກຍູ້ ໜ່ວຍງານຂະແໜງການຍ່ອຍນິເວດກະສິກໍາ (AESSWG)
- ຊີ້ນໍານໍາພາການລິເລີ່ມ LICA’s ໃນອາຊຽນ ແລະ ຮັບປະກັນດ້ານການປະສານງານ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກ ການປຶກສານະໂຍບາຍ ພາຍໃນປະເທດອື່ນໆຂອງ ASSET (ກໍາປູເຈບ ແລະ ສສ.ຫວຽດນາມ).
- ຊຸກຍູ້ການປຶກສາຫາລືດ້ານນະໂຍບາຍໃນລະດັບພາກພື້ນ (ASEAN) ພ້ອມກັນກັບ FAO and UN-ESCAP ແລະ ການນໍາເອົາບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການ ຈາກບັນດາປະເທດຕ່າງໆ ມານໍາໃຊ້ໃນ ສປປ ລາວ

ການປຶກສາຫາລືດ້ານນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ AE & SFS ພາຍໃຕ້ LICA

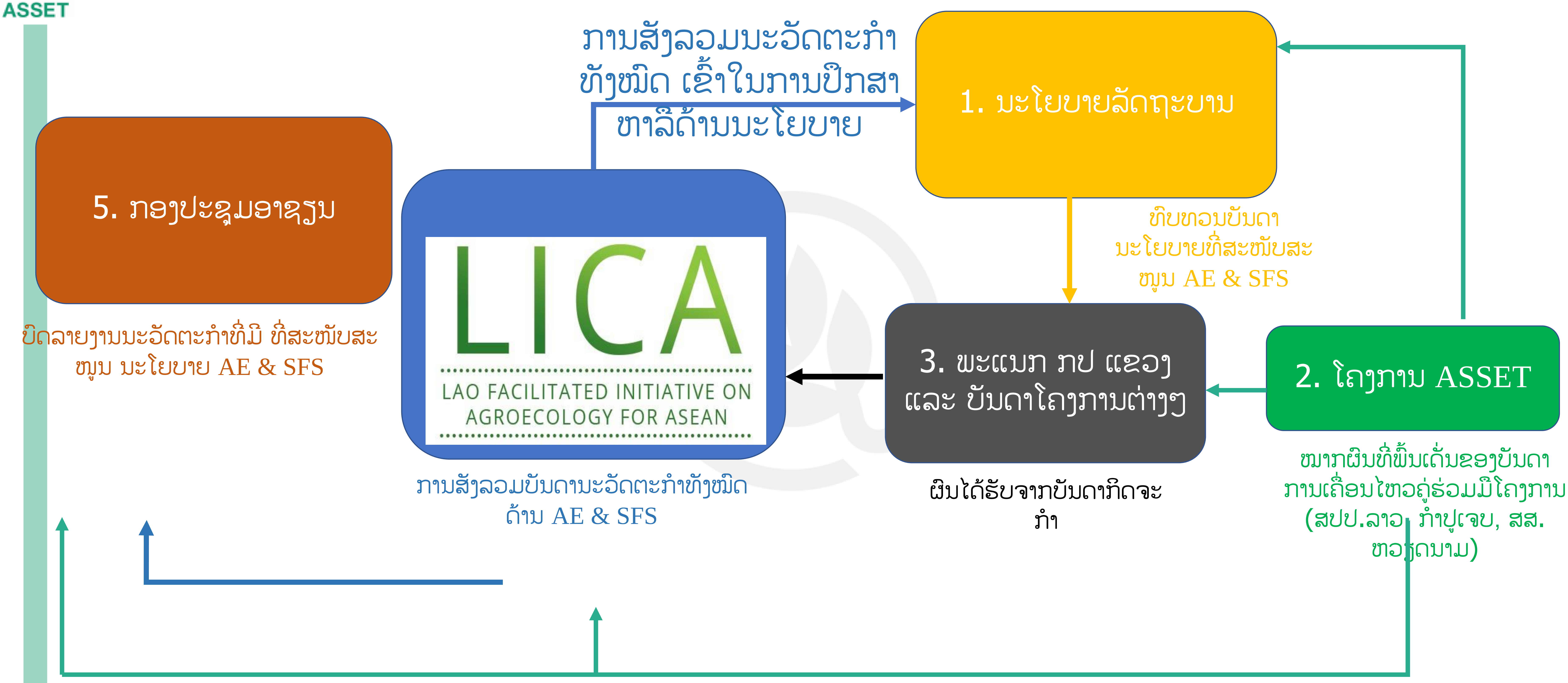

3. ບາງຂໍ້ລິເລີ່ມນະໂຍບາຍທີ່ມີ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລ້ວ ໃນ ສປປ.ລາວ

ການລິເລີ່ມ	ສະຖານທີ່ ພາຍໃນປະເທດ
ການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ໃນຂັ້ນເມືອງ	ເມືອງທ່າໂທມ, ແຂວງໄຊສົມບູນ. ເມືອງຄຳ, ແຂວງຊຽງຂວາງ
5 ວິທີທາງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ນະວັດຕະກຳ ໃນລະບົບການຜະລິດພືດຜັກອິນຊີ	ບ້ານທົ່ງມັງ ແລະ ບ້ານໂນນແຕ້, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
ກອງທຶນກະສິກຳແບບອະນຸລັກ	ແຂວງໄຊຍະບູລີ
ສະໜັບສະໜູນ ການເພີ່ມມູນຄ່າ ໄມ້ໄຜ່	ແຂວງຫົວພັນ
ການທົດລອງລະບົບການຮັບປະກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	ແຂວງຊຽງຂວາງ
ວິທີການຂະຫຍາຍການເຕີບໂຕ ສີຂຽວ	ແຂວງພາກເໜືອ
ຄວາມຍືນຍົງຂອງການປູກກ້ວຍເປັນສິນຄ້າ ໃນ ສປປ. ລາວ	ແຂວງ ຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ, ຜົ້ງສາລີ, ສາລະວັນ ແລະ ບໍລິຄຳໄຊ
ການມີສ່ວນຮ່ວມພາກລັດແລະເອກະຊົນ ເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບການປຸງແຕ່ງ	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ, ຊຽງຂວາງ, ໄຊຍະບູລີ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ອຸດົມໄຊ

ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກການສັງລວມນະໂຍບາຍ ທີ່ສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກຳ ແລະ ການຫັນປ່ຽນລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ໃນ ສປປ.ລາວ

ການວິເຄາະ:

- ບັນດານະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນ ນິເວດກະສິກຳ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ແມ່ນເພື່ອຫັນປ່ຽນລະບົບສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ບໍ່ມີເອກະສານໃດສະເພາະ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ ທັງໝົດ 10 ອົງປະກອບຂອງ AE ແລະ ເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງ SFS.
- ນະໂຍບາຍທີ່ສະໜັບສະໜູນ AE ແລະ SFS ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກເຜີຍແຜ່ທັງໝົດຢູ່ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ
- ຍັງຂາດແຮງຈູງໃຈໃນການສົ່ງເສີມ, ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ດ້ານນິເວດກະສິກຳ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ
- ຍັງຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄູ່ຮ່ວມມື ໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ປະເມີນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ AE & SFS.

ຂອບເຂດການປັບປຸງ ສຳລັບ AE & SFS ໃນ ສປປ.ລາວ

- ບັນດານະໂຍບາຍໃນຕໍ່ໜ້າ ຄວນຈະກຳນົດສະເພາະ ການສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກຳ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ສຳລັບການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ;
- ບັນດານະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກຳ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ໃນ ສປປ.ລາວ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການເຜີບແຜ່ ຈາກຂັ້ນສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍລັດຖະບານ;
- ການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ດ້ານນິເວດກະສິກຳ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ຄວນຈະຈະແຈ້ງ ໃນການປັບປຸງບັນດາ ຍຸດທະສາດ ແລະ ນິຕິກຳ.

ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກການສັງລວມນະໂຍບາຍ ທີ່ສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກຳ ແລະ ການຫັນປ່ຽນລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ໃນ ສປປ.ລາວ

ສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກຳ ໃນ ສປປ.ລາວ

- ບັນດາ ຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ຂອງຫຼາຍຂະແໜງການ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນເຜີຍແຜ່ມາຈາກມະຕິກອງປະຊຸມພັກ, ທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານບຸລິມະສິດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 2021-2025, ສະນັ້ນ, ນະໂຍບາຍ ທີ່ສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກຳ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ແມ່ນເປັນແນວທາງທີ່ສົມບູນ;
- ການເຜີຍແຜ່ນະໂຍບາຍລັດຖະບານ ທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນມີຂໍ້ຈຳກັດ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ) ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນທິດສະດີ, ໂດຍສະເພາະການເຜີຍແຜ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ;
- ບາງນະໂຍບາຍ ບໍ່ໄດ້ສະໜັບສະໜູນທັງໝົດ 10 ອົງປະກອບຂອງນິເວດກະສິກຳ;
- ຍັງຄົງຂາດແຮງຈູງໃຈ ທີ່ຈະ ສົ່ງເສີມ, ພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍການຫັນເປັນນິເວດກະສິກຳ ສຳລັບລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ;
- ຍັງຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄູ່ຮ່ວມມື ສຳລັບການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍລັດຖະບານ.

ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກການສັງລວມນະໂຍບາຍ ທີ່ສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ການຫັນປ່ຽນລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ໃນ ສປປ.ລາວ

ຄໍາແນະນໍາ/ຂໍ້ສະເໜີ

- ບັນດາຍຸດທະສາດນະໂຍບາຍລັດຖະບານ, ແຜນພັດທະນາ, ນະໂຍບາຍ, ນິຕິກໍາ ແລະ ຂໍ້ບັງຄັບ ທີ່ວາງອອກ ຫຼື ປັບປຸງໃນຕໍ່ໜ້າ ຄວນຈະມີຫົວຂໍ້ສະເພາະ ທີ່ຕິດພັນກັບການສະໜັບສະໜູນນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການເຜີຍແຜ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
- ນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ໃນ ສປປ.ລາວ ຄວນຈະເຜີຍແຜ່ ຈາກຂັ້ນສູນກາງລົງສູ່ທ້ອງຖິ່ນ, ໂດຍສະເພາະຜ່ານການພັດທະນາເຄື່ອງມືການໂຄສະນາ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ;
- ການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ຄວນຈະແຈ້ງ ເມື່ອມີການປັບປຸງບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ນິຕິກໍາ;
- ຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການ ASSET ຄວນໄດ້ຮັບການສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນການສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍ AE & SFS;
- ຄໍາແນະນໍາ/ຂໍ້ສະເໜີ ສໍາລັບການຫັນປ່ຽນນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ໃນ ສປປ.ລາວ ຄວນຈະນໍາສະເໜີ ໃນລະດັບນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງໄດ້ມີການປຶກສາຫາລື ດ້ານກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ບັນດາຂະແໜງການອື່ນໆ;
- ການສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ການຫັນປ່ຽນນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ການຫັນປ່ຽນລະບົບອາຫານທີ່ປອດໄພ ສາມາດສະເໜີເຂົ້າໃນໜ່ວຍງານຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ (SWG-ARD) ຂອງກະຊວງ ກປ.

ແນວທາງຕໍ່ໜ້າ ເພື່ອການພັດທະນານິເວດກະສິກຳໃນອະນາຄົດ

- ນະໂຍບາຍຄັດຫຍໍ້ ດ້ານນິເວດກະສິກຳ
- ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງນິເວດກະສິກຳ ໃນລະດັບຊາດ ໂດຍຜ່ານ SSWG-AE
- ໃນລະດັບອາຊຽນ: ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິເວດກະສິກຳ
- ແນວທາງ ສຳລັບການຫັນປ່ຽນນິເວດກະສິກຳ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ SFS ໃນ ສປປ. ລາວ

ຂອບໃຈ